

Tekst orzeczenia pochodzi z bazy orzeczeń Sądu Najwyższego dostępnej pod adresem <http://www.sn.pl>

Postanowienie

Sądu Najwyższego

z dnia 16 listopada 2006 r.

II CSK 178/06

Artykuły 19 § 1 i 20 p.p.m., nie odnoszą się do jurysdykcji sądów w sprawach alimentacyjnych, ale wskazują na prawo właściwe w sprawach ze stosunków prawnych między rodzicami a dzieckiem i w sprawach dotyczących roszczeń alimentacyjnych.

LEX nr 327919

327919

Dz.U.1965.46.290: art. 19; art. 20

Skład orzekający

Przewodniczący: Sędzia SN Krzysztof Pietrzykowski (spr.).

Sędziowie SN: Zbigniew Kwaśniewski, Hubert Wrzeszcz.

Sentencja

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa Romana S. przeciwko Renacie S. o wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 listopada 2006 r., skargi kasacyjnej powoda od postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 30 listopada 2005 r.

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie faktyczne

Postanowieniem z dnia 18 lipca 2005 r. Sąd Rejonowy w Skierniewicach uznał się za niewłaściwy do rozpoznania sprawy z powództwa Romana S. przeciwko Renacie S. o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego. Niewłaściwość swą stwierdził na podstawie art. 9 rozporządzenia Rady Wspólnoty Europejskiej 1347/2000 z dnia 29 maja 2000 r. o jurysdykcji, uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach obowiązków rodziców wobec wspólnych dzieci obojga małżonków. W uzasadnieniu Sąd Rejonowy podniósł, iż w związku z przystąpieniem z dniem 1 maja 2004 r. Polski do Unii Europejskiej właściwość sądu ustala się według przepisów wymienionego rozporządzenia, a nie według przepisów k.p.c. czy też innych ustaw lub umów.

Powód Roman S. wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w Skierniewicach.

Postanowieniem z dnia 30 listopada 2005 r. Sąd Okręgowy w Łodzi uchylił zaskarżone postanowienie i odrzucił pozew. W uzasadnieniu podkreślił, że Sąd Rejonowy błędnie przyjął jako podstawę rozstrzygnięcia przepis art. 9 rozporządzenia Rady Wspólnoty Europejskiej nr 1347/2000. Po pierwsze, rozporządzenie to utraciło moc z dniem 1 sierpnia 2004 r., ponieważ zostało zastąpione przez rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. (Dz. Urz. UE L. 03.338.1) dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej. Po drugie, rozporządzenie nr 1347/2000 w ogóle nie miało zastosowania w sprawach dotyczących uchylenia obowiązku alimentacyjnego pomiędzy rodzicem a pełnoletnim dzieckiem, a jedynie w sprawach wymienionych w art. 1 tego rozporządzenia. W zakresie właściwości sądów do orzekania w sprawach dotyczących utrzymania dziecka ma zastosowanie rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania

w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. UE L. 01.12.1). Zgodnie z art. 5 ust. 2 tego rozporządzenia, osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium Państwa Członkowskiego, może być pozwana w innym Państwie Członkowskim w sprawach alimentacyjnych przed Sąd miejsca, gdzie uprawniony do alimentów ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu albo w wypadku, gdy sprawa alimentacyjna jest rozpoznawana łącznie ze sprawą dotyczącą stanu cywilnego - przed Sąd, który ma jurysdykcję do rozpoznania tej sprawy według własnego prawa, chyba że jurysdykcja ta opiera się jedynie na obywatelstwie jednej ze stron. W niniejszej sprawie alimentacyjnej, dotyczącej uchylecia obowiązku alimentacyjnego, obie strony mają obywatelstwo polskie, ale zarówno powód, jak i pozwana (osoba uprawniona do alimentów) zamieszkują na terenie Hiszpanii. Sprawa niniejsza należy w związku z tym do jurysdykcji sądu hiszpańskiego.

Pełnomocnik powoda w skardze kasacyjnej zarzucił naruszenie prawa materialnego, mianowicie art. 5 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. UE L. 01.12.1) przez niewłaściwe zastosowanie oraz art. 19 § 1 i art. 20 p.p.m. przez ich nieuwzględnienie.

Uzasadnienie prawne

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest oczywiście bezzasadna.

Przepisy dotyczące jurysdykcji krajowej sądów polskich zostały zamieszczone w art. 1097-1116 k.p.c. Do spraw alimentacyjnych odnoszą się reguły określone w przepisach art. 1101 § 1-3 k.p.c. Przepisów tych nie stosuje się, jeżeli wiążąca Polskę umowa międzynarodowa stanowi inaczej (art. 1096 k.p.c.). Jednakże od dnia 1 maja 2004 r., to jest od dnia przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, stosowanie przepisów zarówno polskiego prawa wewnętrznego, jak i umów międzynarodowych, jest wyłączone, jeżeli określona kwestia została uregulowana w rozporządzeniu wydanym przez właściwy organ Wspólnoty Europejskiej. Zgodnie z art. 249 ust. 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, rozporządzenie ma zasięg ogólny, wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich. Sąd Okręgowy w Łodzi prawidłowo ustalił, że kwestia właściwości sądu w sprawach alimentacyjnych została uregulowana w art. 5 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. UE L. 01.12.1). Z przepisu tego w okolicznościach niniejszej sprawy wynika w sposób jednoznaczny jurysdykcja sądów hiszpańskich. Zgodnie zaś z art. 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia, osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium Państwa Członkowskiego mogą być pozywane przed sądy innego Państwa Członkowskiego tylko zgodnie z przepisami sekcji 2-7 rozdziału II, w szczególności zaś nie mają wobec tych osób zastosowania krajowe przepisy jurysdykcyjne. Odmienne twierdzenie skarżącego sugerujące, jakoby powodowi przysługiwało prawo wyboru sądu polskiego bądź hiszpańskiego, jest całkowicie dowolne i pozbawione jakichkolwiek podstaw prawnych.

Na pełnym nieporozumieniu polega podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia przepisów art. 19 § 1 i art. 20 p.p.m., które nie odnoszą się do jurysdykcji sądów w sprawach alimentacyjnych, ale wskazują na prawo właściwe w sprawach ze stosunków prawnych między rodzicami a dzieckiem i w sprawach dotyczących roszczeń alimentacyjnych.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. postanowił jak w sentencji.